

ZKA: Gepaste groei van toerisme blijft mogelijk

10-10-2019 10:53

Het afgelopen jaar zag een tweetal belangrijke publicaties het licht: 'Perspectief 2030' van NBTC Holland Marketing en zeer recent 'Waardevol toerisme' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur.

Beide publicaties schetsen een toekomstbeeld waarin het komende decennium vooral het internationale inkomende toerisme enorm groeit. De vraag hierbij is niet óf het toerisme groeit, maar hoe snel en op welke plekken en hoe gaan we vervolgens om met deze groei.

"Debat (over-)toerisme vaak vanuit onderbuikgevoelens gevoerd"

Als gevolg hiervan wordt er in de media veel gezegd en geschreven over toeristische druk. Aan het publiek wordt de boodschap overgebracht dat Nederland - toeristisch gezien - vol is en dat er geen Duitser, Amerikaan of Chinees meer bij kan. Er is zelfs in de minder toeristische gebieden van het land vrees voor overtoerisme.

De balans in het toerisme-debat lijkt soms zoek. Er zijn immers veel schitterende gebieden in Nederland waar voldoende draagkracht en energie is om meer en passende bezoekers te ontvangen. Natuurlijk zijn er ook plekken waar te snelle en ongecontroleerde groei tot problemen leidt maar dan hebben we het toch vooral over plekken als Amsterdam, Giethoorn, Kinderdijk en Zaanse Schans. En zelfs voor die plekken is een slot erop en verder geen bezoekers meer toelaten niet dé oplossing. Hoe moeten we dan omgaan met de uitdagingen van onder- en overtoerisme?

ZKA werkt in haar gebiedsgerichte adviezen aan evenwichtig toerisme. Dat doen we door de feiten onder ogen

te zien en door concrete plannen te maken samen met de direct betrokkenen. Grip op bezoekersstromen is daarbij steevast aan de orde. Omdat we deze ontwikkelingen al een aantal jaren in onze praktijk tegenkomen, ontwikkelden we instrumenten waarmee we stapsgewijs het vraagstuk van onder- en overtoerisme te lijf gaan

"Nieuwe ZKA-Barometer 'evenwichtig toerisme' levert (regionale) feiten over toerisme"

Het begint met het verzamelen van inzichten om daarmee feiten en onderbuikgevoelens van elkaar te scheiden. Hiervoor hebben we de **Barometer evenwichtig toerisme** ontwikkeld, een tool waarmee we de (positieve en negatieve) bijdrage van toerisme aan de economie, samenleving en omgeving in samenhang inzichtelijk maken. Dit doen we aan de hand van drie clusters met in totaal 50 indicatoren. Voor het voeren van een zorgvuldig debat zijn deze feiten onmisbaar.

"Toeristische bestemmingen functioneren als ecosystemen. Ieder toeristisch ecosysteem vraagt een eigen aanpak en oplossingsrichting"

Met deze (voor velen nieuwe) feitenkennis zoomen we vervolgens in op de situatie ter plekke en kijken we wat dit betekent voor de betreffende hotspot, kern of gemeente. Bij de **aanpak** hiervan **laten we ons inspireren door natuurlijke ecosystemen**: wat is de kracht en zijn de waarden van de plek? Wat zijn de werkelijke 'aanvallen van buitenaf', hoe veerkrachtig is het systeem om deze op te vangen en welke instrumenten zijn inzetbaar om het systeem weer in evenwicht te krijgen?

"Een slim georganiseerde aanpak met ruimte voor het échte debat met alle betrokkenen, leidt tot verandering en een toekomstbestendige ontwikkeling"

Daarna gaan we **daadwerkelijk aan de slag** om samen met alle stakeholders, overheid, ondernemers, bewoners en milieuorganisaties tot een toekomstbestendige toeristische bestemming te komen. Recent hebben we dit gedaan met UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk. Samen met de direct betrokkenen waaronder de (molen)bewoners. De combinatie van feitenkennis, de ecosysteemvisie op toeristische bestemmingen en een uitgekend proces met voldoende ruimte voor debat en aandacht voor alle betrokkenen, leidt steevast tot een toekomstbestendige ontwikkelingsrichting.

met dank aan (auteurs van dit artikel): Gre Beekers, Merlijn Pietersma Tom Gosens en Ronald Haagen. Allen zijn consultant bij [ZKA leisure](#)

[Bekijk onze ZKA aanpak voor het gebiedsperspectief in Kinderdijk.](#)

Redactie